



Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö MMM022:00/2008, 3.4.2008

LAUSUNTO

Sisäasiainministeriön poliisiosasto toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Nykyisen kalastuslain soveltamisen ongelmat

Nykyinen kalastuslaki on tullut sekavaksi runsaine muutoksineen. Lisäksi epätäsmällinen sääntely vaikeuttaa lain valvontaa. Muun muassa pyydysten ja pyyntitapojen määrittelyä pitäisi selkeyttää. Etenkin lohen kalastukseen soveltuvat verkot ja isorysä olisi tarpeen määrittellä tarkemmin. Pyydysten silmäkoon mittaamisessa pitäisi olla laissa mainittuna vain yksi tarkoin määritelty mittaustapa. Lohi- ja siikapitoisen joen koski- ja virtapaikkojen määrittäminen ei ole selkeää. Se tuottaa joskus tulkintavaikeuksia muun muassa matosyötin, onginnan, pilkkimisen ja läänikohtaisen viehekalastusluvan käytössä.

Kalastuslain nojalla säädetty rangaistavuus on yksilöity tarkasti ja kirjattu luettelomaisesti. Kuitenkin kalastuslakia tai -asetusta voidaan rikkoa muillakin tavoilla. Esimerkiksi kalastusasetuksen 21 § asettaa määräyksiä kalastajalle tai jäätien pitäjälle. Kyseisen lainkohdan rikkomisesta ei ole säädetty rangaistusta tai korvausvelvollisuutta.

Uudistettavan lainsäädännön tavoitteet

Poliisiosasto esittää tässä kohdassa kentältä saatuja konkreettisia muutosehdotuksia.

Kalastuslain 8 §:n 1 momentin sisältö on aiheuttanut kysymyksiä. Lain tultua voimaan tätä lainkohtaa tulkittiin niin, että viehekalastusta harjoitettaessa on

yhden vavan, yhden siiman ja yhden uistimen sääntö. Vetouistelu on yksi viehekalastuksen kalastusmuotoja ja näin ollen vetouistelussa ei saisi käyttää kuin yhtä vapaa, vaikka se olisikin varustettu syvääjällä, painouistimella tai tavallisella uistimella. Poliisiosaston saaman tiedon mukaan TE-keskusten tätä lainkohtaa koskeva tulkinta vaihtelee. Lisäksi suuri osa vetouistelua harrastavista kalastajista tulkitsee asiaa niin, että käytännössä toinen vapa on kädessä tai veneessä telineessä ja sen uistin kulkee lähellä pintaa. Takilassa on sitten kiinni syvääjä ja sen perässä uistin.

Myös kalastuslaissa mainittuja erilaisia termejä tulisi selventää. Määrittelyä kaipaavat muun muassa yleinen vesialue, valtaväylä, kalaväylä ja kalatie. Kalastusoikeuksia ja -lupia koskevissa asioissa laissa mainitaan "kunnassa tai kylässä muutoin, kuin tilapäisesti asuva". Edellä mainittu käsite on kyllä määritelty, mutta sen lisäksi kalastusta koskevissa normeissa mainitaan muun muassa "paikalliseen väestöön kuuluva henkilö, kunnassa vakinaisesti asuva henkilö, paikallinen väestö, valtion mailla asuvat henkilöt, ammattikalastaja, osakas, vuokramies ja yhteisö". Epämääräisistä käsitteistä seuraa kalastusoikeuksia ja -tapoja, sekä pyydysten käyttöä koskevia tulkintaerimielisyyksiä.

Muutosesitys, kalastuslain 26 § 2 momentti

Vapaa-ajan asutus on lisääntynyt, saaria on yhdistetty toisiinsa tieverkostolla ja veden kulkua varten jätetty silta-aukkoja. Pitkiäkin saariosuuksia on näin yhdistetty ja käytännössä tie jakaa vesialueen patona estäen kalan vapaan liikkumisen. Kalan kudun turvaamiseksi nämä silta-aukot ja niiden välitön ympäristö tulisi pitää vapaina. Pitäisi säätää rajoitus, jonka mukaan seisovaa pyydystä ei saa tuoda näiden aukkojen läheisyyteen, ellei kyseessä ole vesistön hoitoon liittyvä kalastus.

Muutosesitys, kalastuslain 29 §

"Kalastusta harjoitettaessa on vältettävä sellaisten pyydysten, laitteiden tai kalastustapojen käyttämistä, jotka tarpeettomasti vahingoittavat tai tuhoavat taikka vaarantavat kalakannan säilymistä vesistöissä."

Joissakin vesistöissä on runsaiden poikasistutusten ansiosta esimerkiksi alamittaista kuhaa ja myös alamittaista järvitaimenta. Viime vuosina on uistelu eri muodoissaan lisääntynyt ja erityisesti kuha- tai lohivesinä tunnetuille alueille tullaan siirrettävien veneiden kanssa kauempaakin. Näihin vesistöihin kohdistuu näin ollen myös vetouistelua normaalia enemmän. Tämän vuoksi ainakaan rauhoitusaikana ei saisi uistimessa tai perhossa olla koukussa väkästä. Kalan irrottaminen olisi tällöin helpompaa ja sen saamat vauriot ovat pienemmät, mikä parantaa sen selviytymistä vapaaksi laskemisen jälkeen.

Muutosesitys, kalastuslain 33 §

"Jos pyydykset voivat häiritä veneellä liikkumista tai muuta vesistön luvallista käyttöä, ne on varustettava selvillä merkeillä siten kuin asetuksella säädetään."

Seisovat pyydykset tulisi aina merkitä. Myös vetouistelussa käytettävät plaanarit on valmistettava selvästi erottuvasta materiaalista tai varustettava selvästi näkyvillä merkeillä. Perusteluna mainittakoon se, että poliisiosaston saaman tiedon mukaan monet osakaskunnat ovat jo vuosia vaatineet selvien

merkkien käyttöä omissa päätöksissään. Selvät merkit ovat omiaan lisäämään vesillä liikkumisen turvallisuutta. Ne myös vähentävät vesilläliikkujien ja uistelijoiden pyydyksille aiheuttamia vahinkoja. Vetouistelussa on käytössä veneitä, joiden plaanarit kulkevat hyvinkin kaukana sivuilla ja saattavat olla sen vuoksi vaikeasti havaittavissa - erityisesti aallokossa - muille vesillä liikkujille.

Muutosesitys, kalastuslain 88 § 1 momentin loppuosa

”... tai lyhyehköä heittokalastukseen soveltumatonta vapaa käyttäen”.
kaivataan selkeää mitta, tai muutetaan sanamuodoksi... “.

Lain nykyinen sanamuoto antaa mahdollisuuden tulkita pituusrajoitusta vaihtelevalla tavalla. Esimerkiksi yhdeksän jalan mittaisten vapojen joukossa viisijalkainen vapa näyttää “lyhyehköltä”. Enimmäismitan tulisi olla sellainen, että se estää vavan käyttämisen heittokalastukseen.

Muutosesitys, kalastuslain 89 § lisäys 2 momentiksi

“Mikäli todistus suoritetusta kalastuksenhoitomaksusta tai viehekalastusmaksusta ei ole mukana kalastusta harjoitettaessa, se on esitettävä viikon kuluessa.”

Muutosesitys 93§

Kalastuslain 93 §:ssä tarkoitetun rauhoitusaikana tai alamittaisena myytävän kalan tai ravun merkitsemisen (asetus 46 §) suorittajan on tarkoituksenmukaisempaa olla joku muu kuin poliisipäällikkö tai hänen määräämänsä henkilö. Poliisin toiminta on järkevintä keskittää kalastuslainsäädännön noudattamisen valvontaan eikä muihin toimenpiteisiin.

Muutosesitys, kalastuslain 96 §

Pykälässä on mainittu luvaton kalastus. Pitäisi selkeyttää sitä mitä luvaton kalastus tässä yhteydessä tarkoittaa ja mikä on sen suhde rikoslain luvattomaan pyyntiin.

Muutosesitys, kalastuslain 97 §

Pykälässä mainitaan valan tehnyt kalastuksen valvoja. Valvojille riittäisi kuitenkin allekirjoitettu vakuutus metsästyslain 63 §:n tapaan. Lisäksi kalastuksen valvojalla tulisi olla merkki tai tunnuskortti, jonka hän valvontaa tehdessään aina esittäisi. Kortin tai tunnuksen esittämisellä valvonnan kohteena oleva henkilö tulisi tietoiseksi siitä, että kyseessä on kalastuksenvalvoja, jolle on annettu erityisiä valtuuksia ja oikeuksia.

Muutosesitys, kalastuslain 100 § 2 momentti

Esitetään, että laittomasti asetetun kalanpyydyksen voisi poistaa myös kalaveden omistaja tai haltija ellei kalastuksenvalvojaa ole alueelle asetettu. Poistamisesta olisi ilmoitettava poliisille 102 §:n mukaisesti viipymättä.

Uudistettavan kalastuslain rakenne ja asioiden ryhmittely

Samanlaiset asiakokonaisuudet tulisi sijoittaa samoihin lukuihin.

Lain uudistamisen yhteydessä tehtävät erillisselvitykset

Poliisiosaston käsityksen mukaan erillisselvityksiin ei ole tarvetta.

Muut huomioon otettavat asiat

Ei edellisten lisäksi muuta huomioon otettavaa.

Poliisijohtaja

Jorma Toivanen

Poliisitarkastaja

Timo Ajaste